

เรื่อง	การพัฒนา รูปแบบการนิเทศแบบคลินิกเน้นพัฒนาครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับประถมศึกษา ในบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 1
ผู้วิจัย	นางเพ็ญศิริ ยาสิงห์ทอง
หน่วยงาน	กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
ปีที่พิมพ์	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานการนิเทศการศึกษาและความเหมาะสมของการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ออกแบบและพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบคลินิกเน้นการพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับประถมศึกษา ในบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 3) ทดสอบความสอดคล้องของรูปแบบการนิเทศแบบคลินิกเน้นการพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับประถมศึกษา ในบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการนิเทศแบบคลินิกเน้นการพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับประถมศึกษา ในบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis: R₁) ระยะที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบคลินิกเน้นการพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับประถมศึกษา ในบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 (Design and Development : D₁) ระยะที่ 3 การนำรูปแบบการนิเทศแบบคลินิกเน้นการพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับประถมศึกษา ในบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ไปใช้ (Implement : R₂) และ ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการนิเทศแบบคลินิกเน้นการพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับประถมศึกษา ในบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 (Evaluation : D₂) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แนวทางการนิเทศ

การจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ แบบวัดความรู้ แบบวัดทักษะ และแบบวัดเจตคติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา 2) กลุ่มครูผู้สอน 3) กลุ่มศึกษานิเทศก์ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis: R₁) พบว่า หน่วยงานทางการศึกษามีความคาดหวังว่า การนิเทศการศึกษาคือจะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียน

2. การออกแบบและพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบคลินิกเน้นการพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับประถมศึกษา ในบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า รูปแบบประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 8 องค์ประกอบย่อย และกระบวนการนิเทศแบบคลินิกเน้นพัฒนา 5 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์คุณค่าของตน (Analysis of Self - value) 2) กำหนดผลเพื่อพัฒนา (Define goals to develop) 3) สรรหาวิทยาการ (Seek of knowledge) 4) ปฏิบัติงานเข้มแข็ง (Work Hard) 5) ร่วมแสดงผลงาน (Be show of product) และผลการพัฒนารูปแบบโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้เชี่ยวชาญ 9 คน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นชอบกับรูปแบบการนิเทศแบบคลินิกเน้นการพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับประถมศึกษา ในบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 8 องค์ประกอบย่อย และกระบวนการนิเทศแบบคลินิกเน้นพัฒนา

3. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบกับทฤษฎีและข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในรูปโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง พบว่า โมเดลมีความกลมกลืนสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4. การศึกษาผลการนำรูปแบบการนิเทศแบบคลินิกเน้นพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับประถมศึกษา ในบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ไปใช้

4.1 ผลการประเมินสภาพและสมรรถนะหลังนำรูปแบบไปใช้ พบว่า ผู้ที่เข้าร่วมพัฒนาตามรูปแบบ มีสมรรถนะหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศแบบคลินิกเน้นการพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับประถมศึกษา ในบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า สูงขึ้นก่อนการพัฒนาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

และผลการประเมินรูปแบบการนิเทศแบบคลินิกเน้นการพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับประถมศึกษา ในบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของรูปแบบการนิเทศแบบคลินิกเน้นพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับประถมศึกษา ในบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ของผู้เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก

5. ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบพิจารณาจากผลการนิเทศและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มสาระทางการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนตัวอย่าง พบว่า

1) การนิเทศโดยใช้วิธีตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้โดยตรวจสอบรายการ/องค์ประกอบต่าง ๆ ภาพรวมมีคุณภาพระดับสูง และการนิเทศโดยสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน ภาพรวมครูมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มสาระทางการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ พบว่านักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นทุกโรงเรียน